

[Thestrup.]

en værdi, man er altfor tilbøjelig til at undervurdere. Jo mere en lov er indgroet i folkets bevidsthed, des mere stiger respekten for den gældende retstilstand. Mange processer og unødige tab fremkommer ved ukendskab til gældende retsregler. Så klare love som muligt, men også så få ændringer i lovene som muligt, forekommer mig at være et godt mål at stræbe efter.

Det spørgsmål, der allerførst rejser sig, er spørgsmålet om, hvorvidt det er rimeligt og hensigtsmæssigt i en lov at samle alt det, som den højtærede minister har samlet i sit forslag, og jeg tror, det kan besvares på den måde, at hvis det er meningen at socialisere boligområdet, så er der en vis rimelighed i at samle alt dette i en lov, men ellers er det mest hensigtsmæssigt at have en lov, der indeholder de for husleje forholdet ordinært gældende retsregler, og andre love, hvori de ekstraordinære bestemmelser findes. De bestemmelser, der kun findes som følge af en krise, og som man ikke vil bevare under normale forhold, bør kun fremtræde som krisebestemmelser, således at de let kan afskaffes, når krisen er forbi.

Fra vor side opfatter vi den nuværende bolignød som en krise, som vi ved fornuft og mådehold hurtigt kan arbejde os ud af; derfor er vi stemt for en lov med de bestemmelser, der skal blive stående, også når krisen er ovre, og en anden lov, som indeholder de midlertidige krisebestemmelser.

Løvrigt skal jeg erkende, at der har fundet en klargøring af huslejelovens regler sted ved den udmærkede betænkning, der er afgivet af boligministeriets huslejeudvalg II.

Hvor vigtig en klargøring af disse regler end er, er det dog utvivlsomt de store ændringer, ministeren har foreslået dels for at modvirke bolignøden, dels som et supplement til de eksisterende regler, der påkalder interesse.

I den omfattende betænkning, der er afgivet af boligministeriets huslejeudvalg I, gives der i kap. II en statistisk beregning af huslejeniveauet, boligbyggeriet og bolig manglen under og efter krigen, og udvalget kommer til den slutning, at huslejen fra 1940 til 1947 gennemsnitlig er steget med 5 pct., at der pr. 1. januar 1948 ialt manglede 26 000 à 27 000 lejligheder for hele landet i forhold til dettes ca. 770 000 lejligheder. Udvalget opgør videre, at grunden til denne mangel først og fremmest er manglen på tilstrækkeligt byggeri i krigstiden, men for en del også, at procenten

af de enlige personer, ugifte, fraskilte, enker og enkemænd, der har selvstændig lejlighed, er større end i 1939.

Med denne baggrund opstiller udvalget de mål, som boligpolitikken her i landet må stille sig, og det sammenfatter de vigtigste af disse i fem sætninger:

For det første afhjælpningen af bolig manglen gennem et tilstrækkeligt stort byggeri, for det andet bevarelsen af et lavt huslejeniveau, for det tredje forbedring af boligstandarden, for det fjerde differentieringen af huslejen efter befolkningens behov, og for det femte ophævelsen af boligangvisningen og tilsvarende reguleringer på lejemarkedet.

Mod disse boligpolitiske mål som sådanne forekommer det mig ikke der med rette kan rejses indvendinger, og jeg skal ikke nærmere gå ind på en drøftelse af dem. Det er langt vigtigere at drøfte vejen, ad hvilken disse mål søges nået efter betænkningen og det foreliggende lovforslag.

Opstillingen af målene er ikke så vanskelig, og det er heller ikke så vanskeligt at blive enige om, at der ved arbejdet for at nå dem er en række hensyn at tage. Uenigheden opstår først, når talen bliver om, hvilke faktorer der skal tages hensyn til, og hvilken vækst der skal tillægges de enkelte af disse. Der er en faktor, som vi alle er nødt til at tage hensyn til: landets forsyning med materialer og den til rådighed værende arbejdskraft. Efter vor opfattelse må der endvidere tages hensyn til landets økonomiske stilling og hele den økonomiske politik, der føres, og også til allerede eksisterende rettigheder.

Dette område er jo ikke et nyt område, hvor vi frit kan indrette os, som vi vil. Tværtimod er det et område, hvor der gennem lange tider har været nogenlunde faste regler, i tillid til hvilke en stor mængde af samfundets medlemmer har indrettet sig. Endelig må vi heller ikke være blinde for, at selve de opstillede fem mål ikke i sig selv er således sammenfaldende, at arbejdet for et af dem fremmer opnåelsen af de andre. Tværtimod. Når der er knaphed på økonomiske midler, på materialer og arbejdskraft, kan man ikke forbedre boligstandarden, uden at det vil være længere, inden man kan nå at få boliger til alle. Vil man bevare et lavt huslejeniveau, vil der være grænser for, hvor meget boligstandarden kan hæves, og vil man straks afhjælpe hele bolig manglen, er det nødvendigt at fremhæve dette mål på bekostning af de andre.

Hvordan stiller det nedsatte udvalg sig